

Odvolací súd naproti tomu zistil, že všetci sťažovatelia boli v zástupe čítajúcim asi 80 osôb, shromaždenom pred domom K., kde úradníci dôchodkovej kontroly s členmi uniformovanej finančnej pohraničnej stráže konali prehliadku za účelom zistenia tajného pálenia.

Takto prevedená zmätočná sťažnosť je len neprípustným brojením proti zistenému skutkovému stavu, ktoré sa prieči zásade § 33, odst. 3. por. nov.

Zbývajúca časť zmätočnej sťažnosti založenej na tomže § namieta, že k ustáleniu viny je treba, aby pristúpenie k shluknutiu stalo sa s tým vedomím, že dav zamýšľa násilne vystúpiť proti orgánu vrchnosti, že oni sami sa nezúčastnili tohoto shluknutia, aby výkon finančných orgánov bol marený, ale ako jednoduchí dedinskí ľudia len zo zvedavosti sa dívali na to, bez toho že by boli vyhrážali alebo niečo podobného robili. Táto časť zmätočnej sťažnosti je bezzákladná.

Rozsudky nižších súdov zistily mimo shora uvedených skutočností, že niektorí členovia zástupu na finančné orgány hádzali skaly, nadávali im, kričali na nich a tak hrozive sa proti nim chovali, že títo museli upustiť od domovej prehliadky už započatej a odísť z dediny, kde chceli ešte iné domové prehliadky konať, že boli prenasledovaní pri odchode z dediny a bolo na nich hádzané skalami.

Podľa § 4, odst. 1 a § 6, odst. 1 zák. čl. XL/1914 shluknutie, ktorého účelom je násilím alebo nebezpečnou hrozbou prekážať úradnému orgánu v takom výkone jeho povolania, ktorý je po práve, bolo-li spáchané so zbraňou, je zločinom.

Shluknutím rozumie sa srotenie väčšieho počtu osôb za zamýšľaným účelom. Nevyžaduje sa, aby jednotlivci na shluknutí zúčastnení sa o veci vopred usniesli, stačí, keď jednotlivé osoby sa soscupia v tlupe s vedomím, že tlupa zamýšľa násilne vystúpiť proti orgánu vrchnosti, lebo že v tomto vedomí sa niekto k tlupe už utvorenej pripojí. Podľa zákona odpovedá každý jednotlivec za všetky činy tlupy bez ohľadu na to, či sa zúčastnil len svojou prítomnosťou alebo či sám tiež vyvinul nejakú inú pozitívnu činnosť.

Násilné chovanie účastníkov shluknutia, najmä nadávanie, kričanie na orgány vrchnosti, hrozenie kyjanicou, hádzanie skalami po nich a ich prenasledovanie pri odchode z dediny svedčí zrejme o tom, že sťažovatelia o účelu shluknutia nemohli byť v pochybnostiach, že aj v dobe účasti na ňom znali tento účel, s týmto a so spôsobom jeho prevedenia aj súhlasili a svojou prítomnosťou k dosaženiu jeho napomáhali. Sťažovatelia by boli odišli, keď by s počínaním davu neboli súhlasili. Preto nemýlil sa vrchný súd, keď za vinných uznal obžalovaných pre zločin podľa § 4, odst. 1 a § 6, odst. 1 zák. čl. XL/1914.

Čís. 5501.

Nedostavil-li se soukromý žalobce ke hlavnímu přelíčení v době, kdy bylo vyvoláváním započato, nastala domněnka, že ustoupil od stíhání.

Domněnka ta je nevyvratitelná a právní účinky její nelze odstraniti žádným rozhodnutím nebo opatřením soudním.

Bylo-li hlavní přelíčení vyvoláním věci započato, má býti řízení, nedostavil-li se soukromý žalobce, zastaveno usnesením vydaným předsedou soudu, nikoli radní komorou.

(Rozh. ze dne 4. února 1936, Zm I 758/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního jakožto soudu kmetského v Praze ze dne 26. dubna 1935, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 2 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a zprostil obžalovaného podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby, vznesené na něho pro přečin podle § 2 zákona z 28. června 1933, čís. 108 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů:

Podle úředního záznamu ze dne 2. listopadu 1934, doplněného prohlášením předsedy kmetského soudu a zapisovatele, byla trestní věc, o níž jde a o níž bylo stanoveno hlavní přelíčení, před tím již čtyřikrát odročené, na den 2. listopadu 1934 o 8. hod. 30 min., zapisovatelem řádně vyvolána jednak v jednací síni, jednak na chodbě před jednací síní. Po tomto vyvolání věci bylo konstatováno, že se k tomuto hlavnímu přelíčení nedostavili ani soukromí žalobci, ani jejich zástupce, ač byli řádně obesláni. Kmeti a obhájce obžalovaného byli přítomni. Vyvoláním věci zapisovatelem bylo tudíž započato čili zahájeno hlavní přelíčení po rozumu § 239 tr. ř. Poněvadž soukromí žalobci se k tomuto hlavnímu přelíčení nedostavili, nastala domněnka stanovená v § 46, odst. 3 tr. ř., totiž, že soukromí žalobci od stíhání obžalovaného ustoupili. Jde tu o právní domněnku nevyvratitelnou, která nepřipouští důkazu o opaku. Je zcela nerozhodno, zda zmeškání hlavního přelíčení bylo zaviněno či nezaviněno (srovnej Miřička str. 166, Kallab str. 133, Lohsing str. 314, rozh. víd. čís. 3002, 3920 a rozh. čís. 247 a 1712 Sb. n. s.).

Při správném postupu, jak jej nařizuje § 259, čís. 2 tr. ř. ve znění zákona čís. 209/1931 Sb. z. a n., měl předseda kmetského soudu trestní řízení zastaviti usnesením. Radní komora nebyla povolána k zastavení řízení, když už bylo započato hlavní přelíčení vyvoláním věci podle § 239 tr. ř. (§ 227 tr. ř. a contr. a § 259, čís. 2 tr. ř.).

Ustoupení od stíhání má za následek, že soukromý žalobce ztrácí právo uplatňované trestním řízením, vyvolaným jeho zásahem. Toto právo zaniká nenávratně a nemůže býti oživeno žádným rozhodnutím nebo opatřením soudů, stejně jako nemůže býti oživeno stíhací právo zaniklé promlčením. V souzeném případě nemohly býti následky ustoupení soukromých žalobců od stíhání odstraněny usnesením vrchního soudu v Praze ze dne 4. prosince 1934, jenž nejen že rozhodoval o oprávném prostředku nepřípustném (§ 15 a 114 tr. ř.), nýbrž rozhodl i na nesprávném skutkovém základě, že trestní věc nebyla vyvolána.

Jestliže nalézací soud přes to v trestním řízení pokračoval a vynesl rozsudek obžalovaného odsuzující na základě stíhání soukromými žalobci, od něhož tito podle zákona ustoupili, zatížil svůj rozsudek zmatkem podle čís. 9b) § 281 tr. ř.